



Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-04-22

Ärendenummer FSF-2025-00569

Handläggare: Karin Hansson Ivanetti

E-post: karin.hansson.ivanetti@forskola.goteborg.se

Yttrande över förslag till Göteborgs Stads riktlinje för mänskliga rättigheter och likvärdig service

Förslag till beslut

1. Förskolenämnden tillstyrker förslaget till Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med mänskliga rättigheter och likvärdig service och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande till kommunstyrelsen.
2. Paragrafen är omedelbart justerad.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt ett yttrande från förskolenämnden angående förslag till Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med mänskliga rättigheter och likvärdig service, i enlighet med kommunfullmäktiges uppdrag (2024-04-25 § 157), med syfte att stärka arbetet i stadens verksamheter. Syftet med stadens nya riktlinje för mänskliga rättigheter är att tydliggöra hur detta ansvar ska omsättas i stadens verksamheter för att säkerställa likvärdig service, motverka diskriminering och stärka arbetet med mänskliga rättigheter utifrån olika målgruppers förutsättningar.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Syftet med riktlinjen för mänskliga rättigheter i Göteborgs Stad är att stärka arbetet med mänskliga rättigheter i stadens verksamheter genom att effektivisera styrningen. Detta för att på sikt frigöra resurser till faktiska insatser och möjliggöra mer träffsäker uppföljning utifrån målgruppernas behov.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Förskolan har en viktig roll i att motverka diskriminering, stärka barns rättigheter och skapa jämlika förutsättningar för utveckling och lärande, oavsett bakgrund. Genom ett medvetet arbete med värdegrund och mänskliga rättigheter bidrar förskolan till ett socialt hållbart samhälle och en inkluderande kommunal service för alla invånare.

Barnkonventionen

Nämnden har som ansvar att säkerställa att alla barn, oberoende av geografisk hemvist och sociala samt ekonomiska förhållanden, har lika tillgång till en likvärdig utbildning.

Samverkan

Information har skett med de fackliga organisationerna vid förvaltningssamverkan den 21 maj 2025.

Bilagor

1. Förslag till riktlinje för mänskliga rättigheter och likvärdig service
2. Om remisserna på MR området våren 2025

Ärendet

Kommunstyrelsen har begärt ett yttrande från förskolenämnden angående förslag till Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med mänskliga rättigheter och likvärdig service, i enlighet med kommunfullmäktiges uppdrag (2024-04-25 § 157).

Remissvaret ska ha kommit in till stadsledningskontoret senast 30 maj 2025.

Beskrivning av ärendet

Göteborgs Stad ansvarar, i likhet med andra kommuner och regioner, för verksamheter som berör de flesta mänskliga rättigheter enligt lag och internationella konventioner. Syftet med stadens nya riktlinje för mänskliga rättigheter är att tydliggöra hur detta ansvar ska omsättas i stadens verksamheter för att säkerställa likvärdig service, motverka diskriminering och stärka arbetet med mänskliga rättigheter utifrån olika målgruppers förutsättningar.

Riktlinjen har tagits fram på uppdrag av kommunfullmäktige (KF 2024-04-25 § 157 p 2) som en del av Göteborgs Stads utveckling av mer ändamålsenlig styrning. Den ska bidra till att arbetet med mänskliga rättigheter integreras i nämnders och bolags ordinarie uppdrag, ske systematiskt och långsiktigt samt omfatta alla målgrupper. Riktlinjen innehåller krav på arbetssätt, systematik och uppföljning, där ansvaret ytterst ligger hos nämnd eller styrelse, men verkställs av verksamhetsansvariga inom organisationen. För bolagen anknyter riktlinjen även till FN:s principer för företag och mänskliga rättigheter, samt EU:s direktiv om hållbarhetsrapportering.

Genom riktlinjen tydliggörs Göteborgs Stads gemensamma ansvar att skapa en organisationskultur och struktur som säkerställer allas mänskliga rättigheter, med särskilt fokus på grupper som riskerar att inte få sina rättigheter tillgodosedda. Förslaget till riktlinje är en del av kommunens arbete med att utveckla en mer verkningsfull och hållbar styrning inom området mänskliga rättigheter och likvärdig service.

Förvaltningens bedömning

Stadsledningskontoret har begärt att förskolenämnden utformar sitt remissvar utifrån en beskrivning tillsammans med tre frågor som besvaras här.

- 1. Ger riktlinjen förutsättningar att arbeta på det sätt som beskrivs ovan?
Motivera gärna ert svar. Är det något som behöver ändras i riktlinjen
alternativt förtydligas i stöd till riktlinjen?**

Förskoleförvaltningen bedömer att förslaget till riktlinje ger goda förutsättningar att arbeta på det sätt som beskrivs. Vid implementering av riktlinjen finns det möjligheter att stärka både kompetensen och medvetenheten om mänskliga rättigheter med koppling till förskolenämndens uppdrag.

- 2. Saknar ni moment och arbetsformer i riktlinjens avsnitt 3 som enligt era
erfarenheter är viktiga för arbetet?**

De rubriker som finns under avsnitt 3 bildar tillsammans en helhet som ringar in det arbete som behöver göras för att säkerställa mänskliga rättigheter. Förskoleförvaltningen har inga områden att tillägga under avsnittet.

3. Är riktlinjen begriplig eller finns det formuleringar som är svåra att förstå? Om så är fallet, beskriv vad som behöver förtydligas.

Förskoleförvaltningen anser att det överlag är lätt att förstå och ta till sig och att det finns flera texter som förklarar begrepp och vad mänskliga rättigheter är.

Kommentarer

Förskoleförvaltningen saknar genomgående i förslaget till riktlinje omnämnande av lagstadgade diskrimineringsgrunder, särskilt könsidentitet/könsuttryck, sexuell läggning samt ålder. Förskoleförvaltningen föreslår att diskrimineringsgrunderna könsidentitet/könsuttryck, sexuell läggning samt ålder genomgående skrivs ut i riktlinjens texter.

Här nedan följer kommentarer för ett antal rubriker utifrån riktlinjen

1. Introduktion

Förskoleförvaltningen saknar förskolan och yngre barn som en uttalad del i vissa av rättigheterna under rubriken Introduktion.

De ekonomiska, kulturella och sociala rättigheterna: Rätt till utbildning.

Förskoleförvaltningen föreslår att begreppet "förskolemiljöer" läggs till. Det bör även framgå att barn omfattas av rätten till icke-diskriminering.

Särskilt skydd för individer som tillhör vissa grupper: Rättigheter för barn.

Förskoleförvaltningen föreslår även att rätten till icke-diskriminering skrivs in i texten under rubriken.

3.1 Inledning

Förskoleförvaltningen anser att ambitionen alltid måste vara att tillgodose alla rättigheter och förslår att "tillräcklig omfattning" tas bort ur texten i den första punkten.

3.2 Bemötande och medvetenhet

Förskoleförvaltningen saknar begreppet normmedvetenhet/normkritiskt på flera ställen i förslaget till riktlinje, vilket bör läggas till.

3.4 Kunskap om målgrupperna

Förskoleförvaltningen föreslår att texten under punkt a. "Tillgång till information", kompletteras med forskning och akademien som informationskällor – tillsammans med staden, myndigheter, expertorgan eller liknande aktörer.

3.5 Strukturer och processer för styrning

Förvaltningen ser positivt på förslaget att styrningen förtydligas i en riktlinje med fokus på ordinarie arbete och att riktade program, planer och insatser upprättas som komplement om det finns särskilda behov. Riktlinjen kan ge bättre förutsättningar att fördela ansvar, verkställa och uppnå effekt när det tydligare implementeras i verksamhetens grunduppdrag.

I bilagan "Omformning - tyngdpunkt på grunduppdraget" bild 7 "Om remisserna på MR området våren 2025" illustreras på ett bra sätt det som förvaltningen identifierat kring problematiken att få program, planer och dess insatser att bli en del i verksamheten och

inte något som ligger utanför. Den vänstra delen i bilden illustrerar hur program och planer styrs idag, som till exempel nuvarande MR-arbete, men även det Trygghetsskapande och Brottsförebyggande programmet med tillhörande planer. Ett program med ett antal planer och insatser där förvaltningen idag har utmaningar med att fördela ansvar och genomföra insatserna. Den högra bilden illustrerar grundtanken i detta förslag, att omforma styrningen på MR-området där riktlinjen är en central beståndsdel.

c. Planering, budget och uppföljning

Verksamheten ska enligt förslaget årligen analysera hur den tillgodoser barns rättigheter och erbjuder en likvärdig service. Förskoleförvaltningen föreslår att denna analys integreras i arbetet med förvaltningens årsrapport. På så sätt blir det också en del av den styrning som riktlinjen syftar till att stödja.

4. Motverka generaliseringar, stereotyper och omedvetenhet

Förskoleförvaltningen lyfter att det är viktigt att tydliggöra behovet av ökad kunskap om normer och normmedvetenhet. Begreppet normmedvetet bör därför även läggas till under rubriken.

Johan Olofson

Malin Welin

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef Styrning och ledning

Expedieras till stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se